

Освіта Бердичівського району в умовах воєнного стану

Повномасштабна агресія російської федерації по відношенню до українського народу та розв'язана нею війна назавжди змінили звичний устрій нашого життя. Попри усі труднощі, негаразди та песимістичні прогнози, Україна продовжує не лише успішно оборонятися, а й відвойовувати раніше окуповані території. У всіх регіонах України органи державної влади активно працюють над створенням належних умов для захисту населення, сприяючи безперебійній роботі комунальних установ, об'єктів критичної інфраструктури, установ, підприємств та організацій усіх форм власності і, звісно, закладів освіти. Адже наші діти мають продовжувати навчатися і здобувати знання. Про розвиток галузі освіти Бердичівського району в умовах дії правового режиму воєнного стану розповідає начальник відділу гуманітарної та інформаційної політики Бердичівської районної військової адміністрації, педагог з тридцятирічним стажем Оксана Деліу.

- Оксано Вікторівно, сьогодні надзвичайно актуальною темою є створення умов для рівного доступу до якісної освіти. Як у вашій громаді вирішується це питання?

Розпочну з того, що до 24 лютого на території району була створена мережа дошкільної освіти, яка складається з 82 закладів та практично повністю задовольняє потреби територіальних громад Бердичівщини. Також налічується 73 заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО), з яких маємо 9 опорних закладів (Райгородоцька ТГ – 2, Ружинська ТГ – 2, Семенівська ТГ – 3, Червоненська ТГ – 1, Гришковицька ТГ – 1). На жаль, це ми говоримо про довоєнний стан, тоді як реалії сьогодення трохи гірші. З огляду на ситуацію, основним нашим завданням є безпека всіх учасників освітнього процесу, тому розпочати новий навчальний рік за очною (змішаною) формою навчання змогли лише ті заклади освіти, які було обладнано найпростішими укриттями або заключено відповідні договори оренди на використання укриттів підприємств, установ чи організацій, які знаходяться поряд (не більше ніж 500 метрів). Такі вимоги ставилися Житомирською обласною військовою адміністрацією та відповідно начальником Бердичівської районної військової адміністрації Людмилою Димидюк. Вона особисто у складі відповідних комісій перевіряла готовність ряду закладів освіти до прийому здобувачів освіти та допомагала у вирішенні багатьох проблем. Крім того, додатково у Бердичівському районі діють заклади позашкільної освіти, які знаходяться у Бердичівській, Андрушівській та Ружинській територіальних громадах. Вони здійснюють навчання і виховання

учнів, вихованців, слухачів у позаурочний час та проводять освітню, організаційно-методичну та організаційно-масову роботу серед учнівської молоді району. З метою залучення більшої кількості учнів до позашкільної освіти розгорнуто мережу гурткової роботи при закладах освіти і закладах культури у територіальних громадах Бердичівського району.

- Чи усі заклади освіти Бердичівського району змогли розпочати свою роботу у звичному режимі?

На жаль, ні. Далеко не всі школи, а тим більше заклади дошкільної освіти, були обладнані найпростішими укриттями. Якщо говорити про дитячі садки, то сьогодні в районі працює лише 55% від їх загальної кількості. Дещо краща ситуація щодо закладів загальної середньої освіти, де приступили до навчання 81% усіх шкіл Бердичівського району. Причому керівники закладів освіти індивідуально підходять до налагодження освітнього процесу, у деяких закладах освіти введено двозмінний режим роботи, а навчання проводиться за змішаною формою, коли частина предметів викладається очно, а решта – дистанційно. Загалом усі разом працюємо над тим, щоб кожна дитина Бердичівського району була охоплена навчанням.

- Ми розуміємо, наскільки важко дітям навчатися у таких непростих умовах воєнного стану. Але все ж цікавить – чи знаходиться можливість для реалізації потенціалу обдарованих дітей, що завжди було у пріоритеті Бердичівщини?

Звісно, що так. Головним напрямком підвищення якості освіти у Бердичівському районі залишається виявлення та підтримка обдарованої молоді, розвиток її творчого, інтелектуального, духовного та фізичного потенціалу. Територіальними громадами створено банки даних талановитої молоді, до складу яких входять учні-переможці районних, переможці та призери обласних предметних олімпіад, учасники всеукраїнських олімпіад, переможці I, призери II етапів конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Житомирської філії МАН, переможці районних, обласних та всеукраїнських конкурсів. Впроваджено моніторинг виховного процесу через поглиблення змісту та урізноманітнення форм розвитку творчих здібностей школярів, залученням їх до інтелектуальних змагань і випробувань – всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської творчості імені Т. Г. Шевченка, Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру», Всеукраїнського фізичного конкурсу «Левеня», Міжнародного конкурсу з інформатики та комп'ютерної грамотності «Бобер», Міжнародного конкурсу «Гринвич», Міжнародної гри зі світової літератури «Sunflower», Всеукраїнського інтерактивного природничого конкурсу «Колосок», Всеукраїнської українознавчої гри «Соняшник», Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням, Малої академії наук. Останнім часом з метою уникнення скупчення великої кількості дітей конкурси та турніри відбуваються в онлайн-режимі. Тому кожна дитина має змогу проявити себе та розкрити свій творчий та науковий потенціал навіть незважаючи на воєнний стан.

- А як щодо здобуття освіти дітьми з внутрішньо переміщених родин?

З цього питання теж немає ніяких проблем. Директори загальноосвітніх закладів освіти та педагогічні колективи роблять усе можливе, щоб ці дітки не відчували себе чужими. Сьогодні у школах Бердичівського району доєдналося до навчання 207 дітей зі статусом внутрішньо переміщених осіб, решта дітей виявили бажання продовжити навчання дистанційно у своїх закладах освіти. Для забезпечення якісного освітнього процесу визначена потреба здобувачів освіти з числа внутрішньо переміщених осіб у персональних робочих планшетах, якими планується забезпечити дану категорію дітей завдяки співпраці з міжнародними благодійними організаціями. Також з родинами переселенців та їхніми дітьми систематично проводять роботу шкільні психологи. Безумовно, ці дітки багато чого пережили, вони на власні очі бачили жахіття війни та звірства окупантів, втратили своє житло, а можливо, і когось з рідних. Таке не можна просто взяти і забути. Наше головне завдання – щоб вони почувалися у безпеці та соціально адаптувалися до нових умов.

- Розкажіть нам, будь ласка, про освітянські будні під час війни та позаурочний процес.

Освітняни Бердичівського району, починаючи з 2014 року, – разом з українськими військовими. Природно, що з початком повномасштабного вторгнення на територію України активізувалися і наші вчителі: на захист України до лав ЗСУ добровільно стали 29 педагогів району, відкрився педагогічний фронт і в тилу. Цілими колективами заклади освіти беруть участь у благодійних та волонтерських акціях: проводять збір коштів на потреби ЗСУ, плетуть маскувальні сітки, виготовляють окопні свічки, шують валянки, рукавиці. Харчоблоки закладів освіти перетворилися на мініцеخي з виготовлення тушонки, випічки хліба, печива, пирогів, заготівлі домашнього консервування, продуктів харчування для місцевих ТРО та ЗСУ. Ми міцно тримаємо тил, ставши надійними друзями для наших захисників, адже на передовій у кожного з нас сьогодні знаходяться не лише рідні і близькі нам люди та колеги, але й наші учні. Ми пам'ятаємо їх маленькими хлопчиками та дівчатками, але вони вирости справжніми патріотами України і відважно боронять рідну землю. У нас, учителів, болить серце за кожного з них. Тому допомагати Збройним силам України – наш священний обов'язок.

- Знаємо, що Бердичівський район теж постраждав у результаті обстрілів. Чи зазнали руйнувань місцеві заклади освіти?

Так, внаслідок ракетного удару, який було нанесено у березні 2022 року по території міста Бердичева, отримали пошкодження такі заклади освіти: Бердичівський загальноосвітній колегіум № 14, Бердичівський навчально-виховний комплекс № 4, навчально-виховний комплекс «Школа-гімназія-ліцей» № 10 та загальноосвітня школа I–III ступенів № 12. Завдяки тісній співпраці Міністерства освіти України, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Житомирської обласної військової адміністрації та місцевої і районної влади усі чотири заклади освіти отримали комп'ютерну техніку у вигляді 65 ноутбуків. Так учителі вищепереахованих шкіл, які вже одного разу постраждали від дій ворога, зможуть залишатися на зв'язку зі своїми учнями та забезпечити якісний і безперервний освітній процес в режимі онлайн. Це стало суттєвою підтримкою для галузі освіти Бердичівського району, адже ви розумієте, що таке на сьогоднішній день придбати одразу 65 нових ноутбуків і скільки це вартує.

– **Оксано Вікторівно, Бердичівський регіон завжди був одним із перших в освіті. Приємно, що Ви підтримуєте добрі традиції і намагаєтесь їх розвивати, не дивлячись на складний час. Звичайно, один у полі не воїн....**

Абсолютно з вами згодна, але мені є що на це відповісти. Нам пощастило, що розвитком і діяльністю галузі освіти постійно опікується начальник Бердичівської районної військової адміністрації Людмила Димидюк. Вона особисто бере участь у вивченні проблемних питань та надає допомогу у їх вирішенні. З моменту утворення нового Бердичівського району проводиться координація роботи органів управління освітою, надається фахова допомога. Створено єдиний потужний механізм, який, працюючи за своїми освітніми програмами, впроваджує державну освітянську політику на місцях. З метою поглиблення змісту і прискорення темпів подальшого розвитку освіти пріоритетними напрямками діяльності у 2022–2023 навчальному році буде спрямування зусиль на подальше поліпшення якості та стабільності роботи системи освіти, вдосконалення різних форм навчання, підвищення рівня соціального захисту всіх учасників освітнього процесу, безпека учасників освітнього процесу.

– **Дякую за інтерв'ю. Бажаємо і в подальшому міцно тримати освітній фронт до нашої Перемоги.**

Дякую. Освітняни Бердичівщини зроблять для цього все можливе.

Інтерв'ю провела завідувачка лабораторії методичного забезпечення
КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР А. Печенюк